

PORESKA PRAKSA

ZA SEPTEMBAR 2015. GODINE

Mišljenja

PDV	2 - 10
Porez na dobit pravnih lica	11 - 13
Porez na dohodak fizičkih lica	14 - 18
Ostalo (drugi propisi).....	19 - 26

POREZ NA DODATU VRIJEDNOST

Poreski tretman uvoza opreme koja se unosi u dio stranog pravnog lica kao osnivački kapital

Broj: 03/2- 12844/2-15

Podgorica, 02. septembar 2015. godine

Shodno odredbama člana 3 i člana 11 Zakona o porezu na dodatu vrijednost ("Službeni list RCG", br. 65/01 ... 76/05 i "Službeni list CG", br. 16/07 ... 09/15) i člana 22 Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dodatu vrijednost ("Službeni list RCG", br. 65/02 ... 16/06 i "Službeni list CG", br. 64/08,30/13,32/15) predmet oporezivanja PDV je uvoz proizvoda u Crnu Goru pod kojim se podrazumijeva svako unošenje proizvoda u carinsko područje Crne Gore bez obzira na namjenu unošenja tih proizvoda u carinsko područje Crne Gore, ako ovim zakonom nije drukčije određeno. Pošto za uvoz opreme koja se unosi kao osnivački kapital u firmu koju strano lice osniva u Crnoj Gori nije propisan drukčiji tretman, odnosno oslobođenje, to se prilikom uvoza obračunava PDV po opštoj stopi od 19%, kako je i utvrđeno članom 24 Zakona o porezu na dodatu vrijednost.

U članu 37 ovog zakona propisano je da poreski obveznik može, prilikom obračunavanja svoje poreske obaveze, odbiti PDV koji je dužan da plati ili je platio prilikom uvoza proizvoda ako je te proizvode, upotrijebio (iskoristio) ili će ih iskoristiti u svrhe ostvarivanja prihoda pri obavljanju oporezive djelatnosti, pri čemu samostalnost, trajnost i namjera ostvarivanja prihoda moraju postojati istovremeno. Poreski obveznik može odbiti ulazni PDV u poreskom periodu u kojem je primio carinske deklaracije za uvezene proizvode.

Isti je poreski tretman kada se oprema firme iz Srbije kao osnivački ulog unosi u dio stranog pravnog lica osnovanog u Crnoj Gori.

Shodno odredbama člana 29 Zakona o porezu na dodatu vrijednost oslobođeni su od plaćanja PDV-a proizvodi koji se privremeno uvoze, pod uslovom da su oslobođeni od plaćanja carine prema carinskim propisima.

Poreski tretman prometa upotrebljivanih putničkih automobila

Broj: 03/2- 13969/2-15

Podgorica, 28. septembar 2015. godine

Shodno članu 4 stav 4 Zakona o porezu na dodatu vrijednost ("Službeni list RCG", br.65/01 ... 76/05 i "Službeni list CG", br. 16/07 ... 09/15) prometom proizvoda koji podliježu obračunu PDV-a, ne smatra se između ostalog i promet upotrebljivanih putničkih automobila, motocikala i plovnih objekata, za koje poreski obveznik pri nabavci nije imao pravo na odbitak ulaznog PDV.

Zakon o porezu na dodatu vrijednost u članu 37 stav 5 propisao je da poreski obveznik ne smije odbiti ulazni PDV obračunat prilikom kupovine ili uvoza putničkih automobila, osim onih koji su namijenjeni za: dalju prodaju, iznajmljivanje (rent-a-car), prevoz lica i dobara (taxi) i obuku vozača za upravljanje navedenim prevoznim sredstvima.

Dakle, ukoliko nijeste vršili uvoz predmetnog putničkog automobila za navedene svrhe, prilikom njegove prodaje na izdatoj fakturi unosi se samo prodajna cijena bez PDV-a. Ovaj promet podliježe obračunu poreza na promet. Obveznik poreza na promet upotrebljavanih motornih vozila je kupac, odnosno sticalac motornog vozila. Porez se obračunava po stopi od 5 % na tržišnu vrijednost vozila koja se utvrđuje na osnovu isprava o sticanju ili na osnovu procjene poreskog organa, kako je i propisano Zakonom o porezu na promet upotrebljavanih motornih vozila, plovni objekata, vazduhoplova i letilica ("Sl. list RCG", br. 55/03 i "Sl. list CG", br. 73/10,40/11,34/14).

Poreski tretman prihoda koje ostvaruje javna ustanova po osnovu izdavanja u zakup poslovnih prostorija

Broj: 03/2- 13060/2-15

Podgorica, 11. septembar 2015. godine

U članu 13 stav 6 Zakon o porezu na dodatu vrijednost ("Sl. list RCG", br. 65/01, ... 04/06 i "Sl. list Crne Gore", br. 16/07 ... 9/15) je propisano da se državni organi i organizacije i organi jedinice lokalne samouprave i druga javno pravna tijela u okviru vršenja djelatnosti po osnovu javnih funkcija ne smatraju poreskim obveznicima, ako se u vezi tih djelatnosti naplaćuju porezi, takse, doprinosi i druge dažbine.

Shodno stavu 7 navedenog člana zakona državni organi i organizacije i organi jedinice lokalne samouprave i druga javno pravna tijela su poreski obveznici, ukoliko vrše promet proizvoda, odnosno usluga koji je prema ovom zakonu oporeziv kod drugih poreskih obveznika.

Zakon o finansiranju lokalne samouprave u članu 5 stav 1 tačka 12 propisuje da su sopstveni prihodi opštine oni prihodi koje svojom djelatnošću ostvare opštinski organi, službe i organizacije.

Imajući u vidu navedene zakonske odredbe i navode iz vašeg dopisa, u kojem navodite, da prosvjetna ustanova ostvaruje prihode po osnovu izdavanja u zakup poslovnih prostora, mišljenja smo da se ista smatra poreskim obveznikom ukoliko tu djelatnost obavlja samostalno i trajno s namjerom ostvarivanja prihoda.

Uslov za PDV registraciju je da vaš oporezivi promet prelazi propisani limit od 18.000€ za zadnjih 12 mjeseci i kraće, nakon čega se pokreće postupak PDV registracije kod poreskog organa. Nakon dobijanja rješenja od poreskog organa, registrovani PDV obveznici, obračunavaju PDV na iznos naknade po osnovu djelatnosti izdavanja nepokretnosti u zakup, kontinuirano obračunavaju PDV po poreskom period i iskazuju ga u mjesečnim prijavama ("PR PDV -2") koje predaju poreskom organu do 15-og u tekućem mjesecu za prethodni mjesec.

Ukoliko PDV obveznik obavlja i oporezivu i neoporezivu djelatnost sa stanovišta odredbi člana 38 Zakona o PDV-u, neophodno je utvrditi odbitni dio ulaznog PDV-a, jer poreski obveznik ima pravo samo na odbitak ulaznog PDV koji se odnosi na oporezivi promet.

Odredbe člana 38 Zakona o PDV-u, propisuju da poreski obveznik može izračunati odbitni udio ulaznog PDV-a na dva načina:

- 1) na osnovu ukupnog prometa proizvoda i usluga i
- 2) za svaku oblast djelatnosti posebno,

što znači da je isti dužan da svoju poresku i knjigovodstvenu evidenciju uskladi sa odredbama navedenog zakona.

Sa stanovišta odredbe člana 6 stava 1 Zakona o porezu na dobit pravnih lica "Službeni list RCG", br. 65/01 ... 80/04 i "Službeni list CG", br. 40/08 ... 62/13) porez na dobit ne plaćaju: državni organi, organi državne uprave, organi lokalne uprave, javni fondovi, javne ustanove, turističke organizacije, sportski klubovi, sportska društva i savezi, vjerske zajednice, umjetnička udruženja, političke stranke, komore, sindikati i nevladine organizacije, ako su u skladu sa posebnim zakonom osnovane za obavljanje nedobitne djelatnosti.

Izuzetno, ako lica iz stava 1 ovog člana zakona obavljaju dobitnu djelatnost, ta lica su obveznici poreza na dobit za tu djelatnost.

Ukoliko javne ustanove obavljaju privrednu djelatnost, a izdavanje imovine u zakup jeste poslovna djelatnost sa ciljem da se ostvari profit, odnosno dobit, proizilazi da su iste obveznici poreza na dobit, u skladu sa članom 6 stav 2 navedenog zakona.

U tom slučaju prosvetna ustanova - zakupodavac kao obveznik poreza na dobit je dužna da vodi poslovnu evidenciju za tu djelatnost, sastavlja finansijski izvještaj u skladu sa Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica ("Sl. list Crne Gore", br. 05/11) i prijavu poreza na dobit pravnih lica "Obrazac PD" i podnosi ih poreskom organu do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu, sa bilansom stanja i bilansom uspjeha.

Inače, pravno lice kao zakupodavac je u obavezi da iznos prihoda po osnovu ugovorene zakupnine naznače zakupcu na fakturi. Kod utvrđivanja poreske osnovice za konkretnu djelatnost, zakupodavac ima pravo na priznavanje rashoda ukoliko su troškovi dokumentovani (troškovi održavanja, krećenja, izgradnje i sl.).

Poreski tretman izdavanja u zakup izložbenog prostora sa dodatnim inventarom na sajmu

Broj: 03/7-13221/2-15

Podgorica, 18. septembar 2015. godine

Osnovno načelo kod određivanja mjesta oporezivanja usluga je da se PDV plaća prema mjestu obavljene usluge. Mjestom izvršenog prometa usluga, shodno članu 17 stav 1 Zakona o porezu na dodatu vrijednost („Sl. list RCG“, br. 65/01 ... 76/05 i „Sl. list Crne Gore“, br. 16/07 ... 9/15), smatra se mjesto u kojem poreski obveznik, koji pruža usluge, ima svoje sjedište ili poslovnu jedinicu iz kojeg obavlja usluge ili stalno, odnosno uobičajeno prebivalište, ako nema sjedište ili poslovnu jedinicu, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Članom 17 stav 3 navedenog zakona je propisano da se za određene usluge mjestom izvršenog prometa smatra sjedište, odnosno prebivalište primaoca usluge, među kojima su i usluge ekonomske propagande. Ako se usluge obavljaju u poslovnoj jedinici, mjestom izvršenog prometa smatra se mjesto poslovne jedinice.

Važno je naglasiti da se u javnosti pod pojmom ekonomske propagande podrazumijeva veliki spektar usluga koje su u vezi sa prometom proizvoda. Naše je mišljenje, a na to ukazuje i sudska praksa da se, u svrhu oporezivanja, pod uslugama ekonomske propagande podrazumijevaju poslovi saopštavanja prodajnih poruka o svojstvima, kvalitetu i načinu korišćenja proizvoda.

Međutim, iako se izložbeni prostori na sajmu daju u zakup stranim licima sa ciljem vršenja propagande, bitna činjenica sa poreskog aspekta jeste da se radi o uslugama iznajmljivanja izložbenih prostora sa dodatnim inventarom koji se nalaze na teritoriji Crne Gore, te se takve usluge oporezuju PDV shodno članu 17 stav 1 zakona o PDV, a činjenica da ih strana lica koriste za obavljanje ekonomske propagande u konkretnom slučaju ne mijenja poreski tretman ovih usluga.

Poreski tretman prodaje opreme od strane fizičkog lica koje nije PDV obveznik pravnom licu

Broj: 03/7- 13602/-15

Podgorica, 18. septembar 2015. godine

Zakonom o porezu na dodatu vrijednost ("Sl. list RCG", br. 65/01, ... 04/06 i "Sl. list Crne Gore", br. 16/07 ... 9/15), u članu 3 propisano je da je predmet oporezivanja PDV promet proizvoda i promet usluga koje poreski obveznik u okviru obavljanja svoje djelatnosti vrši uz naknadu, kao i uvoz proizvoda u Crnu Goru.

Navedeni zakon u članu 13 propisuje da je poreski obveznik svako lice koje na bilo kojem mjestu samostalno obavlja bilo koju poslovnu djelatnost iz stava 2 ovog člana, bez obzira na namjenu ili ishod te djelatnosti.

Izuzetno od člana 13, kako je propisano u članu 42 ovog zakona, lice koje za posljednjih 12 mjeseci ostvari promet proizvoda, odnosno usluga u vrijednosti koja ne prelazi, odnosno nije vjerovatno da će preći iznos od 18. 000 € nije poreski obveznik u smislu ovog zakona.

Lice iz stava 1 ovog člana ne smije obračunavati i iskazati PDV na računima, nema pravo na odbitak ulaznog PDV-a i ne vodi knjigovodstvo u skladu sa ovim zakonom.

Ukoliko se, kako u zahtjevu navodite radi o fizičkom licu koje nije PDV obveznik, shodno navedenim propisima, prilikom prodaje opreme ne obračunava se i ne plaća PDV.

Mjesto prometa inženjerskih usluga u vezi sa nepokretnostima koje se nalaze u Crnoj Gori

Broj: 03/2-13761/2-15

Podgorica, 22. septembar 2015. godine

Član 3 Zakon o porezu na dodatu vrijednost ("Službeni list RCG", br. 65/01 ... 76/05 i "Službeni list CG", br. 16/07 ... 09/15) propisuje da je predmet oporezivanja promet proizvoda i promet usluga koje poreski obveznik u okviru obavljanja svoje djelatnosti vrši uz naknadu, kao i uvoz proizvoda u Crnu Goru.

Član 12 stav 2 Zakona o porezu na dodatu vrijednost propisuje da ako strano lice koje vrši isporuku proizvoda, odnosno usluga u Crnoj Gori ne imenuje poreskog zastupnika, tada je obveznik plaćanja PDV primalac tih proizvoda odnosno usluga.

Shodno članu 17 stav 1 Zakona o porezu na dodatu mjestom izvršenog prometa usluga smatra se mjesto u kojem poreski obveznik, koji pruža usluge, ima svoje sjedište ili poslovnu jedinicu iz kojeg obavlja usluge ili stalno, odnosno uobičajeno prebivalište, ako nema sjedište ili poslovnu jedinicu.

Međutim, propisani su i izuzeci od ovog pravila. Za sve usluge koje su povezane sa nepokretnostima, shodno odredbama člana 17 stav 2 tačka 1 Zakona o porezu na dodatu mjerodavno mjesto oporezivanja je mjesto na kojem se nepokretnost nalazi, ako se usluge vrše neposredno nanepokretnostima, uključujući i usluge posredovanja u prometu nepokretnosti, procjene nepokretnosti, prijemni radovi u građevinarstvu (usluge arhitekata, ovlaštenih nadzornika, građevinskih inženjera, staričara i sl.)

Dakle, navedene odredbe zakona se primjenjuju u situaciji kada se usluge pripreme građevinskih radova, projektovanja i slične usluge vrše u vezi sa nepokretnostima koje se nalaze u Crnoj Gori. U tom slučaju PDV obveznik je domaće lice kome je pružena usluga i isto je u obavezi da obračuna i plati PDV na fakturama koje mu ispostavlja strano lice.

Član 17 stav 3 Zakona o porezu na dodatu vrijednost, propisuje da se na usluge inženjera, advokata, notara, revizora, računovođa, tumača, prevodilaca i drugih sličnih usluga savjetovanja, usluge elektronske obrade podataka i pružanja informacija, uključujući i informacije o poslovnim postupcima i iskustvima, usluge ekonomske propagande i telekomunikacije, oporezuju prema mjestu primaoca usluge.

Tehnika obrnutog zaračunavanja PDV-a se primjenjuje kada strano lice koje vrši isporuku proizvoda, odnosno usluga u Crnoj Gori ne imenuje poreskog zastupnika, pa PDV plaća primalac tih proizvoda, odnosno usluga (član 12 tačka 2 Zakona) i kada je mjesto oporezivanja usluga određeno prema mjestu primaoca usluge (član 17 stav 3).

Kod tehnike obrnutog zaračunavanja PDV, domaće lice je u obavezi da na osnovu primljenog računa od ino lica, sačini račun obračuna PDV i iskaže ga u knjigama izdatih i primljenih računa, što znači da primalac usluga-obveznik PDV-a ima pravo da svoj izlazni PDV umanji za iznos PDV-a koji je platio (obračunao) kao primalac usluge. Na svom računu primalac usluga obavezno stavlja napomenu da se radi o uslugama koje je pružilo strano lice, te da je prema članu 17 stav 3 Zakona obveznik PDV primalac usluge, odnosno rezidentno lice i dužno je da ga spoji sa računom koji mu je poslao pružalac usluga. Ovi obračunati iznosi se iskazuju u mjesečnoj prijavi za obračun PDV-a Obrascu "PR PDV -2", u koloni 18 -PDV na usluge inostranih lica - unijeti ukupan iznos PDV kojeg plaća, odnosno obračunava primalac usluge i kao ulazni i izlazni PDV.

Dakle, ukoliko ino lice pruža inženjerske usluge domaćem licu, a iste su u vezi usluga na nepokretnosti koja se nalazi u Crnoj Gori, domaće lice je u obavezi da obračuna i plati PDV prema članu 12 stav 2 i članu 17 stav 2 Zakona.

Stopa PDV-a kod prodaje i uvoza svježeg sira

Broj: 03/2- 13968/2-15

Podgorica, 28. septembar 2015. Godine

Zakona o porezu na dodatu vrijednost ("Službeni list RCG", br. 65/01 ... 76/05 i "Službeni list CG", br. 16/07 ... 09/15) u članu 24a stav 1 tačka 1 propisao je da se PDV obračunava i plaća po sniženoj stopi od 7% kod prometa i uvoza mlijeka i mliječnih proizvoda.

Pravilnikom o utvrđivanju proizvoda i usluga koji se oporezuju po sniženoj stopi pdv ("Sl. list RCG", br. 81/05, 02/06, 10/06, "Sl. list Crne Gore", br. 06/08, 46/08, 11/09) u članu 2 tačka 2 bliže je utvrđeno da se mlijekom i mliječnim proizvodima, u smislu člana 24a stav 1 tačka 1 Zakona, smatraju proizvodi iz tarifnih oznaka 0401, 0402 i 0403 Carinske tarife.

Zakon o carinskoj tarifi ("Službeni list CG", br. 28/12) u tarifnim oznakama 0401, 0402 i 0403 tretira mlijeko, pavlaku, mlaćenicu, kisjelo mlijeko, jogurt, kefir i ostalo fermentisano ili zakiseljeno mlijeko ili pavlaka, koncentrovani ili nekoncentrovani sa sadržajem dodatog šećera ili drugih materija za zaslađivanje, aromatizovani ili sa dodatim voćem ili kakaom.

Prilikom prodaje ili uvoza ostalih mliječnih proizvoda, pa i svježih sireva, PDV se obračunava po opštoj stopi od 19% kako je i propisano članom 24 Zakona o porezu na dodatu vrijednost.

Postupak izdavanja računa u nematerijalizovanom obliku

Broj: 03/2- 13760-15

Podgorica, 21. septembar 2015. godine

Član 31 Zakona o porezu na dodatu vrijednost ("Službeni list RCG", br. 65/01 ...76/05 i "Službeni list CG", br. 16/07 ... 09/15) propisuje obavezu izdavanja računa, i to u sljedećim svojim stavovima:

- 1) Poreski obveznik je dužan da za izvršeni promet proizvoda, odnosno usluga izda račun ili drugi dokumenat koji služi kao račun. Račun se izdaje u dva primjerka, od kojih original zadržava kupac, a kopiju zadržava isporučilac proizvoda, odnosno usluga.
- 2) Poreski obveznik je dužan izdati račun i za svako predplaćanje (pretplatu, avans) koje primi prije izvršenog prometa proizvoda, odnosno usluga, kao i za svaku naknadnu promjenu poreske osnovice.
- 3) Račun je svaki dokument koji izda poreski obveznik ili drugo lice po njegovom nalogu, bez obzira na to u kakvom obliku i pod kakvim nazivom je izdat, na kome je zaračunat promet proizvoda, odnosno usluga.
- 4) U slučaju razmjene proizvoda, odnosno usluga svaki učesnik u razmjeni je dužan da izda račun.
- 5) Ako poreski obveznik na računu za izvršen promet proizvoda, odnosno usluga iskaže viši iznos PDV nego što je dužan po zakonu, mora taj viši iznos platiti, osim u slučajevima iz člana 20 stav 9 ovog zakona.
- 6) Poreski obveznik može izdati račun u nematerijalizovanom obliku, ukoliko od poreskog organa ima dozvolu za takav oblik izdavanja. Poreski obveznik, koji primi račun u nematerijalizovanom obliku, mora takođe imati dozvolu poreskog organa, inače se smatra da račun nije izdat radi odbitka ulaznog PDV-a.

Dakle, navedeni član 31 u stavu 6 Zakona propisuje obavezu da poreski obveznik koji izdaje račun u nematerijalizovanom obliku i poreski obveznik koji prima račun u nematerijalizovanom obliku, mora imati dozvolu poreskog organa, inače se smatra da račun nije izdat radi odbitka ulaznog PDV.

Uslovi za sticanje prava na odbitak ulaznog PDV-a

Broj: 03/2- 13150/2-15

Podgorica, 14. septembar 2015. godine

Član 37 Zakona o porezu na dodatu vrijednost ("Službeni list RCG", br. 65/01 ... 76/05 i "Službeni list CG", br. 16/07 ... 09/15) je propisao da poreski obveznik može prilikom obračunavanja svoje poreske obaveze odbiti PDV, koji je dužan da plati ili je platio prilikom nabavke proizvoda, odnosno usluga od drugog poreskog obveznika, prilikom uvoza proizvoda i kao primalac (korisnik) usluge (u daljem tekstu: ulazni PDV), ako je te proizvode, odnosno usluge upotrijebio (iskoristio) ili će ih iskoristiti u svrhe ostvarivanja prihoda pri obavljanju oporezive djelatnosti, pri čemu samostalnost, trajnost i namjera ostvarivanja prihoda moraju postojati istovremeno.

Pravo na odbitak ulaznog PDV ima poreski obveznik koji obavlja oporezivi promet proizvoda i usluga za koje je zakonom priznato pravo na odbitak pretporeza, pod sljedećim uslovima:

- da računi za nabavljene proizvode i obavljene usluge sadrže sve podatke propisane članom 32 stav 1 Zakona;
- da je isporuka proizvoda ili usluga izvršena (primljena) od strane drugog obveznika PDV-a;
- da za primljene proizvode ili usluge nije isključeno pravo na odbitak pretporeza, u skladu sa članom 37 Zakona;
- da su primljeni proizvodi, odnosno usluge namijenjeni za obavljanje djelatnosti poreskog obveznika.

Dakle, poreski obveznik ukoliko su ispunjeni uslovi iz člana 37 Zakona o PDV-u može odbiti ulazni PDV koji mu je na svojoj fakturi obračunao drugi poreski obveznik, u ovom slučaju lice koje objavljuje oglase u dnevnoj štampi, kod prometa usluga.

Pravo na ispravku izlaznog PDV-a zbog nemogućnosti naplate

Broj: 03/2- 13346/2-15

Podgorica, 16. septembar 2015. godine

Član 20a Zakona o porezu na dodatu vrijednost ("Službeni list RCG", br. 65/01,... 76/05 i "Službeni list CG", br. 16/07 ... 09/15) propisuje da poreski obveznik može, zbog nemogućnosti naplate, ispraviti (smanjiti) iznos PDV-a, samo u slučaju ako na osnovu pravosnažne sudske odluke o završenom stečajnom postupku ili o uspješno završenom postupku prinudnog poravnjenja ne bude isplaćen, odnosno ne bude isplaćen u cjelini. Takođe, na isti način može postupiti poreski obveznik ako dobije pravosnažnu odluku suda o obustavljanju izvršnog postupka, odnosno drugi dokument iz koga se vidi da po završenom postupku nije bio isplaćen, odnosno nije bio isplaćen u cjelini, jer je dužnik bio izbrisan iz sudskog registra, odnosno drugih odgovarajućih registara ili evidencija.

Dakle, poreski obveznik može ispraviti, odnosno smanjiti iznos plaćenog PDV-a na izdate fakture koje su bile predmet sudskog postupka, pod uslovom da dokaže (dokumentuje) da po završenom stečajnom postupku njegovo potraživanje nije izmireno, odnosno isplaćeno. Ispravka izlaznog PDV se vrši podnošenjem izmijenjenih mjesečnih PDV prijava za obračunski period kada je obaveza izlaznog PDV nastala, storniranjem obaveze za

PDV po fakturama koje nijesu naplaćene od povjerioca u stečajnom postupku (npr. Izmijenjena prijava za mart 2012, storniran izlazni PDV obračunat po stopi od 17%).

Postupak ostvarivanja prava na oslobađanje od plaćanja akcize i poreza na dodatu vrijednost za diplomatska i konzularna predstavništva i međunarodne organizacije

Broj: 03/2- 13215/2-15

Podgorica, 14. septembar 2015. godine

Shodno članu 25 stav 1 tačka 8 Zakona o porezu na dodatu vrijednost ("Službeni list RCG", br. 65/01 ... 76/05 i "Službeni list CG", br. 16/07 ... 9/15) PDV se plaća po stopi od 0 % (nulta stopa) na sve proizvode i usluge namijenjene za:

- 1) službene potrebe diplomatskih i konzularnih predstavništava;
- 2) službene potrebe međunarodnih organizacija, ako je to predviđeno međunarodnim ugovorom;
- 3) lične potrebe stranog osoblja, diplomatskih i konzularnih predstavništava, uključujući i članove njihovih porodica;
- 4) lične potrebe stranog osoblja međunarodnih organizacija, uključujući članove njihovih porodica, ako je to predviđeno međunarodnim ugovorom.

Bliži način i postupak oslobađanja od plaćanja PDV-a u pomenutim slučajevima propisan je Pravilnikom o načinu ostvarivanja prava na oslobađanje od plaćanja akcize i poreza na dodatu vrijednost za diplomatska i konzularna predstavništva i međunarodne organizacije („Službeni list CG“, br. 34/10 i 52/13).

Oslobađanje od poreza i akcize može se ostvariti za sve vrste proizvoda, odnosno usluga, bez obzira da li su nabavljeni na domaćem tržištu ili su uvezeni iz inostranstva na područje Crne Gore, ako su ispunjeni uslovi u pogledu nosilaca prava i ako su priložena zahtijevana dokumenta.

Nosioci prava na oslobađanje od plaćanja poreza i akcize to pravo ostvaruju na osnovu poreske identifikacione kartice koju izdaje Poreska uprava (Centrala) na osnovu liste nosilaca prava, koju Poreskoj upravi dostavlja Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija.

Ta lista sadrži naročito: naziv diplomatskog i konzularnog predstavništva, odnosno međunarodne organizacije ili njenog predstavništva, ime i prezime, odnosno naziv nosioca prava, broj diplomatskog pasoša i njegov svojeručni potpis.

Ministarstvo inostranih poslova obavještava Poresku upravu o promjenama koje se odnose na listu nosilaca prava, kao i ograničenjima u pogledu uzajamnosti.

Nosioci prava oslobađanje od plaćanja poreza i akcize, to pravo ostvaruju u trenutku isporuke proizvoda, odnosno usluga pružanjem na uvid poreske identifikacione kartice.

Isporučilac proizvoda, odnosno usluga, dužan je da nosiocu prava za isporučene proizvode, odnosno usluge izda račun i da upiše broj poreske identifikacione kartice i napomenu da isporuka ne podliježe plaćanju poreza i eventualno akcize.

Za nabavku u službene svrhe potrebno je dobavljaču, odnosno isporučiocu, pored poreske identifikacione kartice dostaviti i ovlaštenje potpisano od strane odgovornog lica u kojem će biti upisane vrste i količine roba i usluga koje se kupuju.

Kod maloprodaje na računu se obezbjeđuje i svojeručni potpis nosioca prava. Ovaj račun se kao dokumenat čuva u poslovnoj evidenciji prodavca, na osnovu koga se "pravda"

razlika u obračunatom PDV koja nije naplaćena od strane nosioca poreske identifikacione kartice. Dalje, se vrši knjiženje u poslovnim knjigama, stornira se izlazni PDV za iznos nenaplaćenog PDV, jer se po ovim računima radi o prometu koji se oporezuje po 0 stopi, pa se kao takav i iskazuje u Knjizi izlaznih računa. Dakle, navedenom regulativom je propisano da se nosilac prava, direktno oslobadja obračunatog PDV, a da prodavac knjiženjem ovih računa kroz svoju poslovnu evidenciju, a koji sadrže naziv međunarodne organizacije, djelovodni broj poreske identifikacione kartice, potpis lica kao nosioca prava i kopiju te kartice, umanjuje svoju poresku obavezu za iznos nenaplaćenog PDV (izlazni PDV).

POREZ NA DOBIT PRAVNIH LICA

Poreski tretman isplate prihoda od kapitala (dividenda i kamata) fizičkom licu

Broj: 03/2- 13831/2-15

Podgorica, 24. septembar 2015. godine

Shodno članu 29 Zakona o porezu na dobit pravnih lica (Sl.list RCG, br.65/01...80/04 i Sl.list CG, br.40/08 ... 61/13) obveznik poreza na dobit dužan je da obračuna, obustavi i uplati porez po odbitku po stopi od 9 % na osnovicu koju čini iznos bruto prihoda isplaćenih po osnovu:

- 1) dividendi i udjela u dobiti koji se isplaćuju rezidentnim i nerezidentnim pravnim i fizičkim licima;
- 2) kamata, naknada za autorska prava i druga prava intelektualne svojine, kapitalnog dobitka, naknada za zakup pokretne i nepokretne imovine, naknada po osnovu konsalting usluga, usluga istraživanja tržišta i revizorskih usluga, koje se isplaćuju nerezidentnom pravnom licu.

Kod obračuna poreza po odbitku na prihode koji se isplaćuju nerezidentnom pravnom licu, isplatilac prihoda primjenjuje odredbe ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja, pod uslovom da nerezident dokaže status rezidenta države sa kojom je Crna Gora zaključila ugovor o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i da je nerezident stvarni vlasnik prihoda, kako je i propisano članom 29a pomenutog zakona. Poreza po odbitku obračunava se i plaća po stopi od 9% na osnovicu koju čini iznos bruto prihoda.

Pravno lice kao isplatilac prihoda podnosi izvještaj o obračunatom i plaćenom porezu po odbitku na prihode koje ostvari nerezidentno pravno lice na Obrascu "IOPPO", koji je propisan Pravilnikom o obliku i sadržini izvještaja o obračunatom i plaćenom porezu po odbitku na prihode koje ostvari nerezidentno pravno lice (Sl.list CG, br.09/09). Uplatni račun za porez po odbitku na dividendu i udjele u dobiti nerezidentnim i rezidentnim pravnim licima je 820-12113-94.

Članom 50 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica ("Službeni list RCG", br.65/01 ...04/07 i "Službeni list CG", br.86/09 ... 60/14) isplatilac prihoda od kapitala dužan je da obračuna, obustavi i uplati porez na prihod od kapitala istovremeno sa isplatom prihoda. Porez na prihode od kapitala obračunava se po stopi od 9%, izuzev na prihode od kamate koje se isplaćuju nerezidentnom fizičkom licu, stopa poreza iznosi 5%.

Pravno lice kao isplatilac prihoda podnosi izvještaj o obračunatom i plaćenom porezu po odbitku na prihode koje ostvari rezidentno i nerezidentno fizičko lice po osnovu kapitala (dividende, kamate i udjeli u dobiti i primanja zaposlenih lica po osnovu raspodjele dobiti) na Obrascu "IOPPD" koji evidentira pod šifrom 066- prihod od kapitala. Uplatni račun za porez na dohodak fizičkih lica je Jedinostveni račun poreza na dohodak fizičkih lica i doprinosa za obavezno socijalno 820-30000-74. Pod R.B.12 prijave poreza na dobit pravnih lica Obrazac "PD" se unose rashodi koji nastaju kod raspodjele neraspoređene dobiti zaposlenima i drugim licima, a koji se ne priznaju u poreske svrhe u skladu sa članom 11 stav 1 tačka 6 Zakona o porezu na dobit pravnih lica.

Poreski tretman djelatnosti turističkih organizacija, sa aspekta poreza na dobit i poreza na dodatu vrijednost

Broj: 03/7- 13604/2-15

Podgorica, 17. septembar 2015. godine

Članom 6 u stavu 1 Zakona o porezu na dobit pravnih lica ("Službeni list RCG", br. 65/01 ... 80/04 i "Službeni list CG", br. 40/08 ... 62/13) je propisano da porez na dobit ne plaćaju: državni organi, organi državne uprave, organi lokalne uprave, javni fondovi, javne ustanove, turističke organizacije, sportski klubovi, sportska društva i savezi, vjerske zajednice, umjetnička udruženja, političke stranke, komore, sindikati i nevladine organizacije, ako su u skladu sa posebnim zakonom osnovane za obavljanje nedobitne djelatnosti.

Izuzetno, ako lica iz stava 1 ovog člana zakona obavljaju dobitnu djelatnost, ta lica su obveznici poreza na dobit za tu djelatnost.

Članom 3 Zakona o turističkim organizacijama propisano je da se djelatnost turističke organizacije zasniva se na načelu ostvarivanja javnog interesa u oblasti turizma, po pravilu, bez ostvarivanja neposredne dobiti.

Ukoliko turističke organizacije obavljaju privrednu djelatnost, a prodaja suvenira, obavljanje izdavačke djelatnosti i online - internet prodaja, jeste poslovna djelatnost sa ciljem da se ostvari profit, odnosno dobit, proizilazi da su iste obveznici poreza na dobit, u skladu sa članom 6 stav 2 navedenog Zakona, za tu djelatnost.

U tom slučaju turističke organizacije kao obveznici poreza na dobit su dužne da vode poslovnu evidenciju za tu djelatnost, sastavljaju finansijski izvještaj u skladu sa Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica ("Sl. list Crne Gore", br. 05/11) i prijavu poreza na dobit pravnih lica "Obrazac PD" i podnosi ih poreskom organu do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu, sa bilansom stanja i bilansom uspjeha.

Članom 13 Zakona o porezu na dodatu vrijednost („Sl. list RCG“, br. 65/01 ... 76/05 i „Sl. list Crne Gore“, br. 16/07 ... 29/13,09/15) propisano je da se državni organi i organizacije i organi jedinice lokalne samouprave i druga javno pravna tijela u okviru vršenja djelatnosti po osnovu javnih funkcija ne smatraju poreskim obveznicima, ako se u vezi tih djelatnosti naplaćuju porezi, takse, doprinosi i druge dažbine, osim u slučaju kada vrše promet proizvoda, odnosno usluga koji je prema ovom zakonu oporeziv kod drugih poreskih obveznika i pod uslovima propisanim Zakonom o porezu na dodatu vrijednost.

Iz gore navedenog slijedi, ukoliko su troškovi koje navodite u dopisu nastali u svrhu obavljanja djelatnosti turističke organizacije, propisane statutom pravnog lica, te članom 2 Zakona o turističkim organizacijama da se turističke organizacije osnivaju radi unapređenja i promocije turističkog proizvoda u skladu sa strategijom promocije crnogorskog turizma i njegovim posebnim i opštim zadacima, kako na lokalnom nivou, tako i na nivou Crne Gore, a radi uključivanja u evropske i svjetske turističke tokove, ti troškovi se priznaju kao rashod.

Poreske olakšice kod osnivanja pravnog lica u nedovoljno razvijenim opštinama (slučaj preduzeća koje je osnovano 2010. godine)

Broj: 03/7- 13020/2-15

Podgorica, 07. septembar 2015. godine

Shodno članu 31 stav 1, 2 i 3 Zakona o porezu na dobit pravnih lica („Sl. list RCG“, br. 65/01 ... 80/04 i „Sl. list CG“, br. 40/08 ... 61/13) samo novoosnovanom pravnom licu koje obavlja djelatnost u privredno nedovoljno razvijenim opštinama obračunati porez na dobit za prvih osam godina umanjuje se u iznosu od 100%.

Naime, članom 44a Zakona o izmjeni i dopunama Zakona o porezu na dobit pravnih lica („Sl. list CG“, br. 61/13), koji je stupio na snagu 01.01.2014. godine, propisano je da poreski obveznici koji su ostvarili pravo na poresko oslobođenje za obavljanje proizvodne djelatnosti u nedovoljno razvijenim opštinama do dana stupanja na snagu ovog zakona nastaviće sa njegovim korišćenjem u skladu sa ovim zakonom. Ovo upućuje na zaključak da bi pravo na oslobođenje plaćanja poreza na dobit mogla da nastave da koriste prvih 8 godina od dana osnivanja ona pravna lica koja su osnovana u periodu 2010. - 2013. godine, tj. koja su u tom periodu ostvarila pravo na poresko oslobođenje.

Shodno članu 32, 32a i 32b Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica propisano da poreskom obvezniku koji otpočne obavljanje djelatnosti u privredno nedovoljno razvijenim opštinama, obračunati porez za prvih osam godina umanjuje se u iznosu od 100%.

Prva godina u kojoj se ostvaruje pravo na poresko oslobođenje iz stava 1 ovog člana počinje da teče danom upisa u odgovarajući registar, u skladu sa zakonom.

Zaposlenim licem iz stava 2 ovog člana ne smatra se lice koje je prije zasnivanja radnog odnosa bilo zaposleno kod lica koje je osnivač ili je povezano lice sa poslodavcem kod koga zasniva radni odnos, nezavisno od toga da li je postojao prekid radnog odnosa.

Poresko oslobođenje iz stava 1 ovog člana ostvaruje se pod uslovom da je ostvaren neto porast broja zaposlenih u odnosu na prosječan broj zaposlenih kod tog poslodavca za poslednjih 12 mjeseci.

Dakle, ukoliko se radi o poreskom obvezniku čije je sjedište firme na području nedovoljno razvijenih opština i koji otpočinje sa obavljanjem djelatnosti, može koristiti pravo na poresko oslobođenje u dijelu poreza na dohodak i dijelu plaćanja obračunatog i obustavljenog poreza iz zarade zaposlenog, uz ispunjenje naprijed citiranih odredbi zakona, dok u svim ostalim slučajevima nije propisano oslobođenje.

POREZ NA DOHODAK FIZIČKIH LICA

Poreski tretman ugovora o djelu zaključenog sa licem koje ima zasnovan radni odnos

Broj: 03/2- 12013/2-15

Podgorica, 04. septembar 2015. godine

Ugovorom o djelu poslenik se obavezuje da obavi određeni posao (fizički ili intelektualni), a naručilac se obavezuje da mu za to plati naknadu. Poslenik je dužan da izvrši djelo kako je ugovoreno i po pravilima posla. Ovo određenje, kao i ostali pravni aspekti ugovora o djelu propisani su članovima 669-698 Zakona o obligacionim odnosima („Sl. list CG“, br. 47/08 i 04/11).

Porez na prihod ostvaren po osnovu ugovora o djelu obračunava, obustavlja i uplaćuje isplatilac tih prihoda pri svakoj isplati, po stopi od 9% na osnovicu koju čini bruto naknada umanjena za 30% na ime standardnih rashoda. Navedeno je propisano članom 48 stav 5 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica (“Sl. list RCG”, br. 65/01 ... 04/07 i “Sl. list CG”, br. 86/09 ... 60/14). Na teret isplatioca obračunava se preiz na porez po stopi utvrđenoj odlukom jedinice lokalne samouprave.

Doprinos za PIO (stopa 20,5%) i doprinos za zdravstveno osiguranje(stopa 12,8%) isplatilac obračunava i obustavlja samo u slučaju da lice koje ostvaruje ugovorenu naknadu nije obveznik tih doprinosa po drugom osnovu. Inače, osnovica za obračun ovih doprinosa bila bi ista kao i za obračun poreza. Navedeno u vezi doprinosa propisano je članom 5 stav 1 tačka 13, članom 6 stav1 tačka 13, članom 9 stav 1 tačka 8, članom 10 stav 1 tačka 8 i članovima 15 i 17 Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje (“Sl. list CG”,br. 13/07 ... 08/15) Dakle, ukoliko angažujete po ugovoru o djelu lica koja imaju zasnovan radni odnos ne plaćaju se doprinosi za obavezno socijalno osiguranje, jer su ta lica obveznici ovih doprinosa po osnovu zaposlenja.

Dakle, ugovori o djelu se mogu zaključivati za povremeno samostalno izvršenje određenog fizičkog ili intelektualnog posla, shodno Zakonu o obligacionim odnosima.

Poreski tretman isplate ostalih primanja zaposlenima predviđenim opštim i granskim kolektivnim ugovorom

Broj: 03/2- 13585/3-15

Podgorica, 23. septembar 2015. godine

U vezi Vašeg pitanja koje se tiče poreskog tretmana isplate prihoda zaposlenima na ime naknade po osnovu solidarne pomoći u slučaju smrti člana njegove uže porodice, koja je isplaćena u skladu sa članom 23 Granskog kolektivnog ugovora za oblast uprave i pravosuđa (“Sl. list Crne Gore”, br. 18/15 od 20.04.2015), dajemo sljedeće mišljenje.

U članu 14 u stavu 1 i 2 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica (“Službeni list RCG”, br.65/01 ...04/07 i “Službeni list CG”, br.86/09, ... 60/14) propisano je da se pod ličnim primanjima smatra prihod koji poreski obveznik ostvari od zaposlenja i prihodi ostvareni po drugom osnovu, koji su, u skladu sa ovim zakonom, upodobljeni sa radnim odnosom.

Prema stavu 3 tačka 3 navedenog člana zakona pod ličnim primanjima smatraju se primanja na osnovu naknada i druga primanja koja poslodavac pored zarade isplaćuje zaposlenom, iznad iznosa utvrđenog ovim zakonom.

Izuzetak od oporezivanja propisan je članom 5a navedenog zakona, pa se shodno stavu 2 tačka 5 navedenog člana zakona porez na dohodak ne plaća na primanja ostvarena po osnovu solidarne pomoći u slučaju smrti zaposlenog, člana njegove uže porodice i penzionisanog radnika do 1.500 €;

Članom 15 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica je propisano da oporezivi dohodak od prihoda po osnovu ličnih primanja predstavlja iznos bruto primanja iz člana 14 ovog zakona.

Prema članu 18a stav 1 Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje ("Službeni list CG", br.13/07 ... 08/15) doprinosi se ne plaćaju na lična primanja fizičkih lica do iznosa određenog zakonom kojim se uređuje porez na dohodak fizičkih lica. Izuzetno od stava 1 ovog člana, doprinosi se ne plaćaju na primanja po osnovu otpremnina, solidarnih i socijalnih pomoći, naknada za odvojeni život i jubilarnih nagrada.

Što se tiče načina obračuna isplaćenog iznosa na ime naknade po osnovu solidarne pomoći zaposlenom u slučaju smrti člana njegove uže porodice, mišljenja smo da je isplatio prihoda u ovom slučaju bio u obavezi da na ime naknade isplati iznos od 810 eura.

Na navedeno upućuje član 23 Granskog kolektivnog ugovora za oblast uprave i pravosuđa u kome je propisano da starješina državnog organa zaposlenom, odnosno njegovoj užoj porodici obezbjeđuje pomoć u slučaju:

- 1) smrti zaposlenog u visini od 15 obračunskih vrijednosti koeficijenta;
- 2) smrti člana uže porodice u visini od devet obračunskih vrijednosti koeficijenta;

Sadašnja obračunska vrijednost koeficijenta iznosi 90 eura, tako da iznos za isplatu iznosi 810 eura. Kako ovaj iznos ne prelazi limitirani iznos od 1500 eura on isti ne podliježe obračunu poreza na lična primanja.

Shodno principu analogije, napominjemo, da smo u 2010. godini imali u praksi obračun i isplatu toplog obraka i regresa u neto iznosu (umanjeno za poreze i doprinose), pa je sudskom odlukom odlučeno da ovaj način obračuna nije bio ispravan i da nije isplata vršena u skladu sa materijalnim propisima. Sporazumno preko Agencije za mirno rješavanje radnih sporova, postignuto je da se izvrši isplata razlika za navedeni obračunski period zaposlenima u javnom sektoru, a da se na istu uplate pripadajući porezi i doprinosi.

[Postupak utvrđivanja osnovice za obračun doprinosa za obavezno socijalno osiguranje kod poreskih obveznika koji porez plaćaju po stvarnom dohotku](#)

Broj: 03/2-13349/2-15

Podgorica, 17. septembar 2015. god.

Prema odredbama člana 20 stav 1 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica ("Službeni list RCG", br. 65/01 ... 04/07 i "Službeni list CG", br. 86/09 ... 60/14) kod poreskih obveznika koji porez plaćaju po stvarnom dohotku, poreska osnovica se utvrđuje, u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo.

Od januara 2014. godine prema članu 9-10 Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje ("Službeni list CG", br. 13/07 ... 08/15), osnovica za obračun doprinosa za

obavezno socijalno osiguranje se utvrđuje u zavisnosti od visine ostvarenog, odnosno planiranog godišnjeg prometa i to:

- do 9.000,00 eura, do 60% prosječne mjesečne zarade u Crnoj Gori,
- do 15.000,00 eura, do 100% prosječne mjesečne zarade u Crnoj Gori,
- preko 15.000 eura, do 150% prosječne mjesečne zarade u Crnoj Gori,
- s tim da obveznik može da plaća doprinos na osnovicu iznad iznosa utvrđenog ovim odredbama.

Shodno navedenim odredbama, u Vašem slučaju, postupak za obračun osnovice za doprinose za obavezno socijalno osiguranje i popunjavanje obrasca GPP FL je sljedeći:

- Pod rednim brojem 1 Dodatka A1, upisuje se iznos iz rednog broja 1 Bilansa uspjeha – Poslovni prihodi;
- Pod rednim brojem 1.1 Dodatka A1, upisuje se iznos osnovice za plaćanje doprinosa koja se utvrđuje na sljedeći način:

Ukoliko je iznos u rednom broju 1 Dodatka A1 veći (>) od 15.000€, kao što je u Vašem slučaju, osnovica je 150% prosječne zarade iz prethodne godine (za 2014. godinu = 723)

$723 \times 150\% = 1.084,50 \times 12 \text{ mjeseci} = \mathbf{13.014,00\text{€}}$ osnovica za cijelu godinu

S obzirom da u Vašem primjeru period rada nije cijela godina, u nastavku dajemo primjer za period rada od 27 februara do 28 septembra, što je ukupno **214 dana rada**.

$13.014,00 / 365 = \mathbf{35,65}$ (osnovica za dan)

$35,65 \times 214 = \mathbf{7.629,10}$ eura osnovica za obračun doprinosa

Dakle, osnovica ispod koje se ne mogu obračunati doprinosi za 2014. godinu, a na osnovu prihoda i perioda rada iz navedenog primjera je **7.629,10 eura**. Napominjemo da zakon daje mogućnost da njegova osnovica bude veća, ako on u tome vidi svoj interes kod veće uplate doprinosa za obavezno socijalno osiguranje. Dakle, može biti veća, a najviše do iznosa najviše osnovice za plaćanje doprinosa za obavezno socijalno osiguranje utvrđene propisom Vlade CG (50. 350,14€), ali ne manje od utvrđenog iznosa **7.629,10 eura**. Ukoliki se poreski obveznik odluči za ovu varijantu uz prijavu podnosi izjavu o visini oporezive osnovice za plaćanje doprinosa.

[Postupak obračunavanja i plaćanja poreza na prihod od imovine u slučaju kada je zakupodavac fizičko, a zakupac pravno lice](#)

Broj: 03/2- 13759/2-15

Podgorica, 21. septembar 2015. godine

U slučaju zakupa nepokretnosti, gdje se kao zakupodavac javlja rezidentno fizičko lice, a zakupac pravno lice ili preduzetnik, isplatilac prihoda (pravno lice ili preduzetnik) obračunava, obustavlja i uplaćuje akontaciju poreza na prihode od imovine, shodno odredbama člana 49a Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica ("Službeni list RCG", br. 65/01 ... 04/07 i "Službeni list CG", br. 86/09 ... 62/13). Osnovica za obračun poreza je 70% ugovorene bruto naknade, dok se porez obračunava po stopi od 9%.

Pravno lice kao isplatilac ovih prihoda, isplatu naknade po osnovu ugovora o zakupu nepokretnosti evidentira preko izvještaja IOPPD šifra 065 – Prihod od imovine i imovinskih prava.

Članom 29a stav 5 Zakona o porezu na dobit pravnih lica ("Službeni list RCG", br. 65/01 ... 80/04 i "Službeni list CG", br. 40/08, 86/09 ...61/13) je propisano da je obveznik poreza po odbitku dužan da nadležnom poreskom organu podnese izvještaj o uplaćenom porezu po odbitku, a koji se podnosi do kraja februara tekuće godine za prethodnu godinu.

Shodno članu 43 stav 5 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica poreski obveznik poreza na prihod od imovine je fizičko lice rezident (zakupodavac), koji ima obavezu da do kraja aprila tekuće godine, podnese godišnju Godišnju poresku prijavu poreza na dohodak fizičkih lica obrazac-GPP FL za prethodnu godinu, po kojoj će se konačno obračunati poreska obaveza.

Poreski tretman činjenja određenih pogodnosti zaposlenom od strane poslodavca

Broj: 03/2-12907/2-15

Podgorica, 08. septembar 2015. godine

Odredbama člana 14 stav 1 i 2 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica ("Službeni list RCG", br. 65/01 ... 04/07 i "Službeni list CG", br. 86/09 ... 60/14) propisano je da se pod ličnim primanjem smatra prihod koji poreski obveznik ostvari od zaposlenja kao i prihodi ostvareni po drugom osnovu, koji su, u skladu sa ovim zakonom, upodobljeni sa radnim odnosom. Prema stavu 4 istog člana zakona ličnim primanjima smatraju se i primanja ostvarena u obliku bonova, akcija ili robe, činjenjem ili pružanjem pogodnosti, opraštanjem duga, kao i pokrivanjem rashoda poreskog obveznika novčanom naknadom ili neposrednim plaćanjem. Poslodavac kao isplatilac prihoda, vrši obračun i obustavu poreza na dohodak fizičkih lica po stopi od 9%, odnosno 13%, što znači da se kroz poslovne knjige evidentira obaveza za plaćanje poreza i trošak za plaćeni iznos poreza.

Članom 15 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica je propisano da oporezivi dohodak od prihoda po osnovu ličnih primanja predstavlja iznos bruto primanja iz člana 14 ovog zakona.

Prema članu 46 stavu 3 navedenog zakona akontacija poreza na lična primanja obračunava se od poreske osnovice, koju čini iznos bruto ličnih primanja ostvarenih u određenom obračunskom periodu.

Prema članu 18a Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje ("Službeni list CG", br. 13/07 ... 08/15) doprinosi se ne plaćaju na lična primanja ostvarena u obliku robe, poklona i kod činjenja ili pružanja pogodnosti zaposlenom, osim ako se ta lična primanja daju kao kompenzacija za neisplaćenu zaradu.

U izvještaju "IOPPD" ovaj obračun poreza se iskazuje pod šifrom 079-Ostale naknade na koje se plaća samo porez na dohodak fizičkih lica.

Dakle, ukoliko poslodavac neposredno plaća kamatu po osnovu kredita zaposlenom, kao bespovratno sredstvo, iz sredstava koja predstavljaju imovinu društva, u tom slučaju ova davanja imaju obilježje ličnog primanja, kao činjenje određenih pogodnosti zaposlenom i poslodavac je dužan da obračuna i uplati porez po odbitku po stopi od 9%, odnosno 13%.

Napominjemo, da je naš odgovor baziran isključivo na propisu koji reguliše oporezivanje ličnih primanja u koje se, kao što smo već naveli, svrstava i činjenje ili pružanje pogodnosti zaposlenima, bez namjere da pravno tumačimo valjanost pojedinih ugovora zaključenih između poslodavca i zaposlenih i internih akata poslodavca.

Isplata dnevnica za službeno putovanje licima angažovanim po ugovoru o djelu

Broj: 03/2- 13880/2-15

Podgorica, 24. septembar 2015. godine

Opšti kolektivni ugovor ("Sl. list Crne Gore", br. 14/14) u članu 31 propisao je da poslodavac zaposlenom nadoknađuje povećane troškove koji su u funkciji izvršenja poslova, ako to na drugi način nije obezbijeđeno, i to između ostalog isplatom dnevnica za službeno putovanje u zemlji i dnevnica za službeno putovanje u inostranstvo u propisanom iznosu. Dakle, putne troškove, odnosno dnevnicu može poslodavac da isplati samo onim licima sa kojima ima zaključen ugovor o radu, pri čemu nije od uticaja činjenica da li su ta lica zaposlena na neodređeno ili određeno vrijeme sa punim ili nepunim radnim vremenom, a ne i licima angažovanim po ugovoru o djelu.

Ugovorom o djelu poslenik se obavezuje da obavi određeni posao (fizički ili intelektualni), a naručilac se obavezuje da mu za to plati naknadu čiji se bruto iznos utvrđuje tim ugovorom. Poslenik je dužan da izvrši djelo kako je ugovoreno i po pravilima posla. Ovo određenje, kao i ostali pravni aspekti ugovora o djelu propisani su članovima 669-698 Zakona o obligacionim odnosima („Sl. list CG“, br. 47/08 i 04/11). Sa poreskog aspekta rad po ugovoru o djelu tretira se kao povremeno vršenje samostalne djelatnosti radi ostvarivanja prihoda.

Porez na prihod ostvaren po osnovu ugovora o djelu obračunava, obustavlja i uplaćuje isplatalac tih prihoda pri svakoj isplati, po stopi od 9% na osnovicu koju čini bruto naknada umanjena za dokumentovane rashode. Poreskom obvezniku koji ne dokumentuje rashode, priznaju se standardni rashodi u visini 30% od ostvarenih prihoda, te u tom slučaju osnovicu za oporezivanje čini 70% od ugovorene bruto naknade. Navedeno je propisano članom 20 stav 2 i članom 48 stav 5 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica ("Sl. list RCG", br. 65/01 ... 04/07 i "Sl. list CG", br. 86/09 ... 60/14). Na teret isplatioca obračunava se prizrez na porez po stopi utvrđenoj odlukom jedinice lokalne samouprave. Obračunati porez, na ugovorenu naknadu unosi se u IOPPD pod šifrom 047.

Ukoliko angažujete po ugovoru o djelu lica koja imaju zasnovan radni odnos ne plaćaju se doprinosi za obavezno socijalno osiguranje, jer su ta lica obveznici ovih doprinosa po osnovu zaposlenja. Navedeno u vezi doprinosa propisano je članom 5 stav 1 tačka 13, članom 6 stav1 tačka 13 Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje ("Sl. list CG",br. 13/07 ... 08/15).

OSTALO (DRUGI PROPISI)

Ugovor o privremenim i povremenim poslovima i ugovor o djelu sa poreskog aspekta

Broj: 03/2- 13344/2-15

Podgorica, 11. septembar 2015. godine

Zakon o radu ("Službeni list CG", broj 49/08 ... 31/14) u članu 163 propisuje da "poslodavac može, za obavljanje određenih poslova koji ne zahtijevaju posebno znanje i stručnost, a po svojoj prirodi su takvi da ne traju duže od 120 radnih dana u kalendarskoj godini (privremeni i povremeni poslovi), sa određenim licem koje se vodi na evidenciji Zavoda za zapošljavanje, odnosno agencije za posredovanje, da zaključi poseban ugovor o radu". Dakle ovakav ugovor se može zaključiti samo sa nezaposlenim licem, a što se zaključuje iz citirane odredbe. Inače, iz i na bruto zarade lica angažovanih po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima obračunavaju se pored poreza i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje, kao i za ostale zaposlene, što je i propisano članovima 5,6,7,9,10,11,15,17 i 18 Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje ("Sl.list CG", br. 13/07...08/15).

Obračunati i uplaćeni porez i doprinosi iz i na zarade, lica sa kojima je zaključen ugovor o radu za obavljanje privremenih i povremenih poslova, unose se u IOPPD pod šifrom 001- zarade.

Ne mogu se poistovjetiti ugovor o privremenim i povremenim poslovima koji predstavlja poseban ugovor o radu i ugovor o djelu kojim se ne zasniva radni već obligacioni odnos. Naime, ugovori o djelu se mogu zaključivati za povremeno samostalno izvršenje određenog fizičkog ili intelektualnog posla, shodno odredbama članova 669-698 Zakona o obligacionim odnosima („Sl. list CG“, br. 47/08 i 04/11).

Porez na prihod ostvaren po osnovu ugovora o djelu obračunava, obustavlja i uplaćuje isplatilac tih prihoda pri svakoj isplati, po stopi od 9% na osnovicu koju čini bruto naknada umanjena za 30% na ime standardnih rashoda. Navedeno je propisano članom 48 stav 5 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica ("Sl. list RCG2, br. 65/01 ... 04/07 i "Sl. list CG", br. 86/09 ... 60/14). Na teret isplatioca obračunava se prirez na porez po stopi utvrđenoj odlukom jedinice lokalne samouprave.

Doprinos za PIO (stopa 20,5%) i doprinos za zdravstveno osiguranje(stopa 12,8%) isplatilac obračunava i obustavlja samo u slučaju da lice koje ostvaruje ugovorenu naknadu nije obveznik tih doprinosa po drugom osnovu. Inače, osnovica za obračun ovih doprinosa bila bi ista kao i za obračun poreza. Navedeno u vezi doprinosa propisano je članom 5 stav 1 tačka 13, članom 6 stav1 tačka 13, članom 9 stav 1 tačka 8, članom 10 stav 1 tačka 8 i članovima 15 i 17 Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje.

Obračunati porez, na ugovorenu naknadu unosi se u IOPPD pod šifrom 047, a ukoliko su se pored poreza obračunavali i doprinosi unos se vrši pod šifrom 048.

Mogućnost zaključivanja ugovora o djelu sa licima koja obavljaju stručno osposobljavanje po ugovoru zaključenom sa poslodavcem

Broj: 03/2-13971/2-15

Podgorica, 25. septembar 2015. godine

Zakon o stručnom osposobljavanju lica sa stečenim visokim obrazovanjem ("Sl. list Crne Gore", br. 38/12 od 19.07.2012) je propisao da se lica koja obavljaju stručno osposobljavanje po ugovoru zaključenom sa poslodavcem, nalaze na evidenciji Zavoda za zapošljavanje CG, da su korisnici određene nadoknade i da imaju pravo na zdravstveno osiguranje od strane Zavoda.

Prema postojećim procedurama registracije osiguranika kroz sistem objedinjene registracije (CROO), za lica na evidenciji nezaposlenih lica, a koja ne primaju naknadu po tom osnovu, kroz postupak registracije preko JPR obrasca, koji podnosi poslodavac, kod prijave na PIO - šifra osiguranja 263, istovremeno se popunjava i šifra 44 - prijava na zdravstveno osiguranje, po automatizmu mu prestaje pravo na zdravstveno osiguranje kod ZZZ. To bi značilo da poslodavac kod isplate naknade po osnovu ugovora o djelu, fizičkim licima, obračunava, obustavlja i uplaćuje porez na dohodak, doprinos za PIO i doprinos za zdravstvo. Obračun naknade i pripadajućeg poreza i doprinosa se unosi u izvještaj IOPPD pod šifrom 048 – Ugovorena naknada (ugovor o djelu, autorski ugovor i dr.), za lica koja nijesu prijavljena na penzijsko i invalidsko osiguranje i zdravstveno osiguranje po drugom osnovu.

Mišljenja smo da u Vašem slučaju, s obzirom da se radi o posebnoj kategoriji lica koji se nalaze na Zavodu, a koji po posebnom zakonu, gore citiranom, ostvaruju određena prava iz zapošljavanja (pravo na rad, sticanje potvrde o odrađenom pripravničkom stažu - stručnom osposobljavanju, ostvaruju nadoknadu i zdravstveno osiguranje) po zaključenom ugovoru sa poslodavcem i Zavodom, ne postoji zakonska, odnosno proceduralna mogućnost da ova lica obavljaju poslove po osnovu ugovora o djelu za drugog poslodavca, a da prilikom obavljanja tih poslova budu i dalje na Zavodu

Zakonska regulativa koja propisuje subvencije, odnosno olakšice za poslodavce koji obavljaju djelatnost u Crnoj Gori

Broj: 03/2- 13345/2-15

Podgorica, 16. septembar 2015. godine

Upućujemo Vas na odredbe Uredbe o subvencijama za zapošljavanje određenih kategorija nezaposlenih lica ("Sl. list Crne Gore", br. 11/12,40/13,55/14) i Zakona o porezu na dobit pravnih lica ("Sl. list RCG", br. 65/01 ... 80/04 i "Sl. list CG", br. 40/08 ... 61/13) koji se se odnose na subvencije, odnosno olakšice koje se daju poslodavcima za zapošljavanje lica sa evidencije Zavoda za zapošljavanje Crne Gore.

Subvencije propisane Uredbom o subvencijama za zapošljavanje određenih kategorija nezaposlenih lica, shodno članu 1 može koristiti poslodavac iz bilo koje opštine u Crnoj Gori koji zaposli određene kategorije nezaposlenih lica a koja se nalaze na evidenciji Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, a to su:

- lica sa najmanje 40 godina života;
- nezaposlena lica RAE populacije (Romi, Aškalije i Egipćani);

- lica koja se nalaze na evidenciji ZZZ duže od 5 godina;
- lica koja se zapošljavaju na izvođenju javnih radova;
- pripravnici koji nakon obavljenog pripravničkog staža zasnuju radni odnos na neodređeno vrijeme;
- lice sa stečenim visokim obrazovanjem nakon obavljenog stručnog osposobljavanja;
- lica za čijim je radom prestala potreba (tehno-ekonomski viškovi), a nalaze se na evidenciji Zavoda za zapošljavanje;
- lica koja se zapošljavaju radi obavljanja sezonskih poslova;
- nezaposlena lica sa preko 25 godina staža osiguranja, a korisnici su novčane naknade;
- lica koja se zapošljavaju u biznis zonama.

Subvencije kojima se stimulišu poslodavci da zapošljavaju navedene kategorije nezaposlenih lica, propisane su u članu 3 Uredbe i sastoje se u tome što poslodavac ne plaća:

- doprinose za obavezno socijalno osiguranje koji se obračunavaju na teret poslodavca;
- doprinos za Fond rada; i
- porez na dohodak fizičkih lica koji se obračunava i obustavlja iz bruto zarade zaposlenog.

Shodno članu 31b Zakona o porezu na dobit pravnih lica novoosnovano pravno lice u nedovoljno razvijenim opštinama*, koje na neodređeno vrijeme ili najmanje na pet godina zaposli lice koje se nalazi na evidenciji Zavoda za zapošljavanje Crne Gore duže od tri mjeseca, a koje ima prebivalište u nedovoljno razvijenoj opštini, oslobađa se obaveze plaćanja obračunatog i obustavljenog poreza iz zarade za tog zaposlenog, za period od četiri godine od dana zasnivanja radnog odnosa. U ovom slučaju se poslodavac ne oslobađa obaveze plaćanja doprinosa za obavezno socijalno osiguranje i Fond rada. Odredbama navedenog člana propisano je i za koja se zaposlena lica ne može koristiti ova olakšica.

*Pravilnik o utvrđivanju liste stepena razvijenosti jedinice lokalne uprave ("Službeni list", br.61/13) ...(Nikšić, Žabljak, Ulcinj, Cetinje, Pljevlja, Kolašin, Mojkovac, Berane, Šavnik, Rožaje Bijelo Polje, Plav i Andrijevića)

Prema odredbama člana 31a stav 2 i 3 Zakona o porezu na dobit pravnih lica poreski obveznik dužan je da za period korišćenja poreskog oslobođenja podnese nadležnom poreskom organu izjavu o bilo kojoj drugoj državnoj pomoći primljenoj tokom prethodnih fiskalnih godina, uključujući i oslobođenja iz člana 31b ovog zakona. Izjavu poreski obveznik podnosi istovremeno sa poreskom prijavom za porez na dobit.

Ako je poreski obveznik u periodu od 8 godina korisnik državne pomoći u skladu sa posebnim propisom, odnosno ostvario pravo na poresko oslobođenje plaćanja poreza na dobit i oslobođenje za novozaposlena lica u skladu sa posebnim propisom i/ili članom 31b ovog zakona, ukupan iznos poreskog oslobođenja ne može biti veći od 200.000,00 eura, kako je i propisano članom 31 Zakona o porezu na dobit pravnih lica. Istim članom propisano je i koja pravna lica se ne mogu smatrati novoosnovanim.

Bliži način korišćenja poreskog oslobođenja, oblik i sadržinu zahtjeva i izjave propisuje Pravilnik o korišćenju poreskog oslobođenja po osnovu poreza na dobit pravnih lica i poreza na dohodak fizičkih lica u privredno nedovoljno razvijenim opštinama ("Sl. list Crne Gore", br. 04/14).

Postupak prijave na zaposlenje lica za obavljanje poslova u domaćinstvu fizičkog lica

Broj: 03/2-

Podgorica, 30. septembar 2015.godine

Saglasno članu 4 stav 1 tačka 9 Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje poslodavac je i fizičko lice koje ne obavlja privrednu djelatnost ako zaključi ugovor o radu sa drugim fizičkim licem za obavljanje određenih poslova (kućne pomoćnice, baštovani, vozači, administrativno osoblje itd.). U navedenim slučajevima neophodno je da fizičko lice - poslodavac prilikom prijavljivanja ove kategorije zaposlenih lica podnese, nadležnoj područnoj jedinici Poreske uprave (prema prebivalištu poslodavca), obrazac JPR dodatak B i ugovor o radu, koji je ovjeren kod osnovnog suda, odnosno notara, kao i fotokopiju dokaza o završenoj školskoj spremi. Ovo fizičko lice - poslodavac, s obzirom da ne obavlja privrednu djelatnost, ne podnosi prijavu JPR za upis u opšti poreski registar, odnosno poreski organ ne donosi rješenje o registraciji (PIB).

Kako se u vašem slučaju radi o poslodavcu koji je strano fizičko lice, neophodno je da isti podnese i fotokopiju pasoša.

Rok zastarijevnja neizmirenih poreskih obaveza

Broj: 03/7- 13195/2-15

Podgorica, 08. septembar 2015. godine

Članovima 100 i 101 Zakona o poreskoj administraciji ("Sl. list RCG", br. 65/01 ... 29/05, "Sl. list Crne Gore", br. 73/10 ... 08/15) je propisana zastarijelost prava na utvrđivanje i naplatu poreza. Pravo na utvrđivanje poreske obaveze zastarijeva u roku od pet godina od isteka godine u kojoj je tu obavezu trebalo utvrditi.

Pravo na naplatu poreza zastarijeva u roku od pet godina od isteka godine u kojoj je porez utvrđen.

U roku iz stava 1 ovog člana zastarijeva i pravo na naplatu kamate i troškova postupka.

Rok zastarijelosti prava naplate poreza prekida se bilo kojom službenom radnjom preduzetom od strane poreskog organa.

Rok zastarijelosti ne teče za vrijeme dok traje postupak kod suda ili za slučaj da se poreski obveznik - fizičko lice nalazi izvan Crne Gore neprekidno u trajanju dužem od šest mjeseci.

U slučaju da je poreski obveznik u postupku stečaja, rok zastare iz stava 1 ovog člana se produžava za šest mjeseci od dana završetka postupka.

Ukoliko se poreskom obvezniku odobri produžnje roka za izmirenje poreske obaveze, rok zastarijelosti prava na naplatu produžava se za taj period.

Članom 25 Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje je propisana kontrola obračunavanja i plaćanja doprinosa.

U pogledu utvrđivanja, kontrole i naplate doprinosa, rokova, kamate i zastare, osim zastare doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje, kao i drugih pitanja koja nijesu uređena ovim zakonom, primjenjuje se zakon kojim je uređen poreski postupak.

Dakle, citiranim odredbama zakona smo vam ukazali koji su rokovi za zastarijevanje neizmirenih poreskih obaveza, ukoliko rok nije prekinut bilo kojom službenom radnjom preduzetom od strane poreskog organa (npr. izdat Zaključak o prinudnoj naplati, Zaključak o obezbjeđenju poreskog potraživanja itd.), osim što nema ograničenja kod zastare doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje .

Postupak obračuna poreza na premije osiguranja

Broj: 03/2- 13830/2-15

Podgorica, 22. septembar 2015. godine

Zakonom o porezu na premije osiguranja ("Sl. list RCG", br. 27/04, 37/04 i "Sl. list Crne Gore", br. 73/10, 40/11, 61/13 i 06/14) uvedena je obaveza obračunavanja i plaćanja poreza na premije osiguranja na području Crne Gore. Porez na premije osiguranja plaća se na sve vrste neživotnih osiguranja, osim na osiguranje od posljedica nezgode, dobrovoljno zdravstveno osiguranje i osiguranje od poljoprivrede.

Prema članu 4 navedenog zakona poreski obveznici su društva osiguranja koja s pravnim i fizičkim licima sklapaju ugovore i naplaćuju premije osiguranja.

Shodno članu 5 navedenog zakona poreska osnovica za utvrđivanje poreza na premiju osiguranja je naplaćena bruto premija osiguranja. Stopa poreza na premije osiguranja iznosi 9% od ugovorene premije osiguranja.

Nadalje, članom 8 Zakonom o porezu na premije osiguranja je propisano da obaveza obračunavanja poreza na premije osiguranja nastaje u trenutku zaključenja ugovora s pravnim ili fizičkim licima. Poreski obveznik - društva osiguranja, prema stavu 2 ovog člana zakona, porez na premije osiguranja plaća do petnaestog u mjesecu za prethodni mjesec.

Dakle, poreski obveznik - društva osiguranja, obavezu poreza na premije osiguranja obračunava u trenutku zaključenja ugovora s pravnim i fizičkim licem. Poreski obveznik obavezu za plaćanje poreza na premije osiguranje utvrđuje na osnovicu koju čini bruto iznos naplaćene premije i tako obračunati iznos plaća do 15-og u mjesecu za prethodni mjesec.

Članom 7 navedenog zakona je propisano da su poreza na premije osiguranja od autoodgovornosti, odnosno premije kasko osiguranja motornih vozila oslobođeni plaćanja diplomatska i konzularna predstavništva i međunarodne organizacije, ako je to predviđeno međunarodnim ugovorom.

Nevladine organizacije i poreski postupak kod opšte registracije i izvještavanja

Broj: 03/2- 12908/2-15

Podgorica, 07. septembar 2015. godine

Nevladine organizacije su dužne da podnesu prijavu za upis u opšti poreski registar Poreske uprave saglasno članu 27 Zakona o poreskoj administraciji ("Sl. list RCG", br. 65/01 ... 29/05, "Sl. list Crne Gore", br. 73/10 ... 08/15). Poreska registracija kojom se dobija poreski identifikacioni broj (PIB) se vrši u područnom poreskom organu.

Pravilnik o obliku i sadržini Jedinственe prijave za registraciju poreskih obveznika, obveznika doprinosa i osiguranika u Centralni registar ("Sl. list Crne Gore", br. 10/10, 32/10) u članu 2 propisao je da se Jedinственa prijava za registraciju poreskih obveznika, obveznika doprinosa i osiguranika podnosi na "Obrascu JPR". Uz obrazac JPR za registraciju pravnog lica

popunjava se Dodatak "A" i dostavlja rješenje o upisu u Registar nevladinih organizacija koji vodi MUP, Izvod iz registra jedinice razvrstavanja koji izdaje Zavod za statistiku, kao i osnivački akt NVO.

Shodno članu 3 stav 1 tačka 6 pomenutog pravilnika isplatioci su dužni da popune i Dodatak "B" za registraciju fizičkih lica koja ostvaruju prihode od ugovora o djelu, autorskih ugovora i drugih ugovora po osnovu kojih ostvaruju naknadu, a nijesu osigurana po drugom osnovu.

Pravilnik o obliku, sadržini, načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca izvještaja o obračunatom i plaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje ("Sl. list Crne Gore", br. 76/10, 63/11, 28/12, 08/13, 04/14, 49/14, 01/15, 02/15) u članu 4 stav 1 tačka 1 propisao je da IOPPD obrazac podnose i isplatioci ugovorene naknade.

Obračunati porez, odnosno porez i doprinosi na ugovorenu naknadu unose se u IOPPD pod šifrom 047, odnosno 048.

Postupak opšte poreske registracije NVO

Broj: 03/2-

Podgorica, 30. septembar 2015.godine

Saglasno odredbama Zakona o nevladinim organizacijama, nevladine organizacije su pravna lica. Svojestvo pravnog lica stiču upisom u Registar Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore. Nvladine organizacije su dobrovoljne neprofitne organizacije i nemaju obavezu upisa kod Centralnog registra privrednih subjekata (CPRS-a), izuzev ako obavljaju privrednu djelatnost.

Nvladine organizacije su dužne da podnesu prijavu za upis u opšti poreski registar Poreske uprave, saglasno članu 27 Zakona o poreskoj administraciji ("Sl. list RCG", br. 65/01 ... 29/05, "Sl. list Crne Gore", br. 73/10 ... 08/15). Poreska registracija se vrši u nadležnim područnim jedinicama Poreske uprave.

Uz prijavu JPR dodatak A dostavljaju se fotokopije Rješenja o upisu u Registar nevladinih organizacija koji vodi Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore, Izvoda iz registra jedinice razvrstavanja koji izdaje Zavod za statistiku Crne Gore, kao i osnivački akt NVO (koji sadrži imena i prezimena osnivača sa JMBG-om) i potvrdu o otvaranju poslovnog računa, nadležnoj područnoj jedinici Poreske uprave, prema glavnom mjestu poslovanja, koji je ovjeren potpisom i pečatom od strane ovlašćenog lica NVO-a.

Ukoliko poreski obveznik nema otvoren broj žiro računa prilikom podnošenja prijave JPR, ukazuje mu se na neophodnost prijavljivanja istog. U tom slučaju, poreskom obvezniku se izdaje potvrda da je predana dokumentacija u nadležnoj područnoj jedinici, sa kojom ide u poslovnu banku i otvara isti. Postupak poreske registracije se nastavlja, a ostaje obaveza poreskog obveznika da prilikom preuzimanja rješenja o poreskoj registraciji, donese potvrdu o otvaranju poslovnog računa. Međutim, imamo slučajeve da je prilikom podnošenja dokumentacije za registraciju, podnijeta i navedena potvrda, a ovo iz razloga što je poslovna banka već otvorila poslovni račun, iako prije toga nije dobila rješenje o poreskoj registraciji, znajući da će PIB biti identičan matičnom broju kod pravnih lica, odnosno JMBG kod fizičkih lica.

Na osnovu tako podnešene prijave i propisane dokumentacije, donosi se Rješenje o registraciji, kojim se dodjeljuje poreski identifikacioni broj (PIB).

Postupak restrukturiranja privrednog društva spajanjem

Broj: 03/7- 13758 /2-15

Podgorica, 22. septembar 2015. godine

Na osnovu odredbi člana 33 Zakona o poreskoj administraciji ("Sl. list RCG", br. 65/01 ... 29/05, "Sl. list Crne Gore", br. 73/10 ... 08/15) pravno lice je dužno da o svim promjenama koje nastanu u toku poslovanja, a odnose se na upisane podatke u registar, obavijesti nadležnu područnu jedinicu Poreske uprave, u roku od 15 dana od dana nastanka promjene, izuzev za promjenu glavnog mjesta poslovanja, gdje je taj rok 5 dana od dana nastanka te promjene (čl. 30 Zakona).

Članom 22a, stav 1-27, Zakona o privrednim društvima su taksativno navedeni uslovi koje treba ispuniti prilikom spajanja dva preduzeća. Restrukturiranje akcionarskog društva spajanjem može se vršiti kada se jedno ili više društava pripajaju postojećem društvu, prenosom cjelokupne imovine i obaveza na to društvo koje u zamjenu emituje akcije akcionarima društava koja se pripajaju ili se dva ili više društava spajaju formiranjem novog društva, koje izdaje akcije novoformiranog društva akcionarima društava koja se spajaju. Društvo kojem je izvršeno pripajanje, odnosno koje je nastalo novim osnivanjem naziva se društvo-preuzimalac, a društvo koje je prenijelo imovinu i obaveze naziva se preuzeto društvo.

Odbor direktora društva uključenog u spajanje priprema za skupštinu akcionara pisani izvještaj u kome daje detaljno pravno i ekonomsko obrazloženje razloga i posljedica spajanja i obrazloženje srazmjere zamjene akcija.

Nacrt ugovora o spajanju dostavlja se CRPS-a radi objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore". Društvo objavljuje obavještenje o spajanju u najmanje dva dnevna štampana medija koja se izdaju u Crnoj Gori i to najmanje 30 dana prije dana održavanja skupštine akcionara na kojoj će se razmatrati nacrt ugovora o spajanju.

Spajanje se smatra izvršenim danom registracije kod CRPS-a.

Odredbama člana 6 Zakona o računovodstvu i reviziji ("Službeni list CG", br. 80/08 i 32/11) je propisano da su pravna lica dužna da pripreme godišnje finansijske iskaze i konsolidovane iskaze sa stanjem na dan 31. decembra poslovne godine, odnosno na dan registracije statusnih promjena (spajanje, pripajanje, podjela) i na dan donošenja odluke o dobrovoljnoj likvidaciji pravnog lica.

Članom 3 Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica ("Sl. list Crne Gore", br. 05/11) je propisano da pravno lice, koje je u toku izvještajne godine imalo statusnu promjenu ili je nad njim otvoren postupak stečaja, odnosno likvidacije, u godišnjim finansijskim iskazima, u koloni za tekuću godinu, prikazuje podatke o poslovanju za cio izvještajni period objedinjeno u neto iznosu, i to posle prebijanja rezultata utvrđenog prije i poslije navedene promjene. Na svim obrascima pravnog lica, stavlja se naznaka "statusna promjena", "stečaj" ili "likvidacija".

Pravno lice, iz stava 1 ovog člana u godišnjim finansijskim iskazima unosi podatke o poslovanju za sve učesnike u statusnoj promjeni, a u napomenama objelodanjuje informacije o učesnicima i vrsti promjene.

Pravno lice, koje je nastalo osnivanjem poslije statusne promjene, prikazuje podatke kao novoosnovani obveznik. Novoosnovano pravno lice, prikazuje podatke o poslovanju u izvještajnoj godini u periodu koji je kraći od kalendarske godine ili je najviše jednak kalendarskoj godini, ali ne prikazuje stanje na dan 1. januara izvještajne godine, kao ni

poslovanje u prethodnoj godini. Na svim propisanim obrascima pravno lice, ostavlja naznaku "novoosnovani".

Pravno lice koje je u izvještajnom obračunskom periodu postalo matično, konsolidovane podatke dostavlja kao novoosnovano pravno lice iz stava 3 ovog člana, pri čemu na svim obrascima stavlja naznaku "novokonsolidovani".

Takođe je članom 4 i 5 ovog pravilnika propisan postupak popunjavanja pozicija finansijskih iskaza – obrazaca (bilansa stanja/bilansa uspjeha) kod pravnih lica kod kojih su se dogodile statusne promjene.

Što se tiče obaveze revizije finansijskih iskaza shodno članu 12 stav 1 Zakona o računovodstvu i reviziji, revizija finansijskih iskaza je obavezna za akcionarska društva, velika pravna lica i matična pravna lica koja zajedno sa zavisnim pravnim licima ispunjavaju uslove za svrstavanje u kategoriju velikih pravnih lica.

Na osnovu navedenog, mišljenja smo da su pravna lica dužna da Poreskoj upravi dostave finansijske iskaze i konsolidovane iskaze u skladu sa MRS/MSFI u gore zakonom propisanim rokovima, sa izuzećem da se finansijski iskazi u slučaju statusnih promjena podnose i u toku godine na dan registracije statusne promjene.

Dakle, ukazano je sa pravnog i finansijskog aspekta koje zakonske odredbe treba ispuniti uz validnu knjigovodstvenu dokumentaciju, kako bi spajanje dva preduzeća bilo izvršeno u skladu sa zakonskim normama koje regulišu ovu oblast.